

AITA SANTUAREN ITZA

1960'gn. urteak etorraldiari bere ate zuriak zabaldu zizkioneko garaian, zerbait pozgarri ba-zuan Erroma uriak guretzako gorderik bere maltzoan: Barruti-Batzarra. Eliz-edestian joan-etorri aundiko gertakaria au, inñolaz ere. Ba-dakigu, XIII' Yon'ek ze-nolako jomuga ezarri zion, orain dala urteterdi, beregain artu zun lanbide berriari. Arrezkero, gidari bizkor onek ze eratan bultz egin dion bere zeregiñari argi ikusten dugu. Bere asmo ta alegiñak ez dira alpe-rrikakoak gertatu, baizik Barruti-Batzarra biltze-arekin len-zituak borobildu, yoritsu eldu ere eldu dirala alegin oieri esker, uste dut.

Eliz Barruti-Batzar ori zala-ta, azkenaldi auetan, ludi zabaleko katolikoan biotz-gogoak Erroma aldera erorita egon dira, bai. Izan ere, bai ote gure artean Batzar onen garrantzi ta gaurkotasanik sumatu ez dun katolikorik? Ez noski. Ba-dakigu Aita Santuaren eliz-barrutia beste guzien eredu ta jarraibide azaldu izan dala. Landa leun ta zabaleko alderdi guztietatik ederki begiz jo oi dugu erdian goratzen dan mendi tontorra; era berdiñean Erroma'ko barrutia beste guzien aurrean errez nabarmendu oi da. Ta ori da bere egiteko bat: gidaritu, erakutsi, argi egin. Gaurkoan ere argi-mutil ori etzaigu ez maipean izkutatatu, Uri Santu ori mendi zokoan lurperatu, guzian

aurrean argi-printzaz dizdiratsu, mendi-gaillurrean aundikiro azaldu baino. Kristau erriari ta batez ere lurbira osoko eleiz-barrutiei aurrez aurre jarri zaien ispillu au, kristau bizitzaren gatz eta legami jeikieraille bedi!

ELIZ-BARRUTIKO BATZARRA ZER?

Inoiz inork, eliz-araudia aztertu duanak, ba-daki Barruti-Batzarrarekin zer adierazten dan. Eliz-araudiak dionez eta eliz-edestiaren bidez dakigunez, auxe dezu Barruti bateko Biltzarra: "Barruti bateko zenbait eliz-gizonen billera, Gotzai jauna buru dutela." Batzar edo Billera auek noizbeinka egiten dira, amar urtero gutxifiez, legeak agintzen dutenez. Gotzaiaren aginduz biltzen dira Barrutiko Eliz-Galdor edo Katedralean al bada. Jardungaiak apaiz bizitzari buruz izaten dira, Baiña, bere ondoreak urrutirago doaz, kristau bizitzari indar berezi bat ezartzeraño.

Barruti-Biltzarraren bitartez "goi-esker-raren aldi ta kristau bizitzak indartu" ta "eliz-dptriña ta legeen alderdi batzuk aztertu ta zuzendu" egiten dirala, -dio Aita Santuak.

Orrelako Batzarrarik ez omen da ezagutu oraiñarte Erroma aldean, aitortu zigun XXIII Yon' ek berak. Zerk eragin dio, beraz, garai auetan, orrelako Batzar bati esku emateko? Azkenaldi auetan Barruti ortan sortu diran bear larriak, noski. Erne belarria bere mintzo goxo ta alaigarrira: "Anai agurgarri ta ene seme kutanak, ara zuei esan inor gutxiri azaldu diodana! Gure otroitzaldi apa-lean Goiko Jaunak, biotz zokoenean, Eliz-Batzar baten asmoa sortu zigun eta asmo ori norbaiti azaldu ere azaldu genion; eta, ara, ze-nolako asmo ederra jalki zigun aurrez aurre, biotz ukituta nunbait: Asmo bikaiña Eliz-Batzar ori, noski; baiña, zergatik ez, lenik, kristaudiaren erdi-leku dugun Erroma Uriko bear larriei lasaipena emanen dien Barruti-Batzar bati gure len asmoak zuzenduko? Izan ere Uri au 50 urteen buruan, 400.000 bizilagun geiagoz aunditu da, egunean bi milloitara eldu dalarik". Erroma Uriko jendea neurri gabe ugaritzearekin, Elizarentzat arazo berro, ugari ta zailak sortu dira. Arazo ta oztopo oiek alik azkarren ta ondoen

aizatzearren, orainarte ez bezela, Erroma Uriko zenbait eliz-gizonez baliatu da Aita Santua. Ara or zergatik bilduarazi duan Batzar ori.

Oraindaino orrelako Batzarrarik ez dala izan eta, ez degu uste izan bear Erroma Barrutiko Eliz-gauzak nola-ala egongo zirala. Utikan gugandik orrelako bururakizuna! XXIII Yonek aitortzen digunez, Eliza osoaren buru dan Aita Santuak ez omen du orrelako Batzarren bearrik izan. Bere Barrutia bere etxe ingurua bezela ongi ezagutzen zuan, ta etxe bateko gora-beerak lege bereizirik gabe zuzendu oi diranez Aita Santuak ere bere Barrutia, orainarte, Batzar-modu oietara jo gabe gidatu dute.

Bidalien bideak urratuz:

Azken barruti-batzar onek bidaliena izan du eredu; Aita Santuak esaten zigun Len-Batzarraren oroimen goxoa opa egiñez: "Bai atsegingarri zaigula Batzar uraxe oroitzea!" Ara zer dion bidalien egiñak idatzi zizkigunak: "Cum magna conquisitio fieret [15,7]." Auzia etzan nolanaikoa. Eta Pedro Jeiki ta nabari jarri zien zenbateraiñokoa zan beren egitekoa. Analok -viri fratres-, ba-dakizute Jainkoak aspaldi ezkeru autu naula, atzerriek nere aotik Berri Ona entzun eta sifetsi dezaten. Biotzak ikusten ditun Jainkoak aiek alde aitor egin baidu, Gogo Deuna, guri bezela, aieri ere emanaz; eta aien sinestez garbitu ditula, batere aien artean giza-bereizkuntzarik egin gabe. Zergaitik, ba, orain, Jainkoa tentatzen duzute, gure arbasoek eta geurok ezin eraman dugun uztarria ikasleen lepoan ezarri bear dalakoan? Baiña, au sinisten dugu, Kristoren grazia dala aiek eta gu zeruratuko gaituna. Ta bera ta besteak ixillik gelditu ziran: Ondoren Paulo ta Bernabe'k azaldu zuten, zenbateko mirari ta arrigarriak egin zitun Jainkoak aien bidez atzeritarren artean.

Ixil unetxo bat, eta Ierusalen'go Gotzai Santiago jeiki zan eta Pedro'k utzitako ariari eldurik, entzule guziak iritzi edo uste bateko jarri zitun, ots, atzerrietatik Jainkoagana biur-tzen ziranak gogait ez egiteko; Erdaikuntzara ta

Sinagogara etzirala biurtu bear. Bakarrik auxe, Moises'en legeari itzal izateko, naiz eta bere erakutsietara beartuak ez egon.

Arrezkero, Elizak bere edestian ogeitaraiño Batzar-Nagusi ta ezin konta ala Barruti-Biltzar ezagutu ditu; ta naiz aipu aundiko naiz izen gutxiko Billera oiekin, siñismen eta oituren alde zenbait erabaki ta bear-bearrezko aldaketak egin dira. Ba-du Eleizaren Buruak oratarako aimen eta eskubide, naiz berez, naiz Biltzarraren bidez; izan ere, Kristo gure Jaunak Pedro doneari eman zizkion "giltzak" berekin baiditu.

Zenbait aldaketai buruz aurrez oartu gindun Aita Santuak: "Beti berdin diraun Jaunaren egiak ere ba-du azalean zerbait aldakor." Eta len-batzarreko Bidalien jokabidea oroitzen digularik, zerutar Maixu aundiaren mendi aldeko itzaldian egiña aitatzen digu, adierazi naiez, Jesukristo'k naiz eta judutarren legea oso osoan bete, ala ere, joan-etorri gutxiko gauzetan lokarriak eten eta garrantzi aundikoak berriz onartu, burutu edo borobildu zizkigula: "Sei alditaraiño jaso zituzten bere entzuleak orrelako itz auek: 'Entzun dute antziñekoei esan zitzaiela... Nik, berriz, esaten dizuet' ". Orrela zerutar Maixu arek Lege Zarra osotu, mami-berritu, ta goragoko maillara jaso zuan.

Egungo egunean, Eliza Kristo'ren Egi-xortaren zaindari duzu batere zalantzik gabe. Egi oiek onik gordetzearren, Elizak ikaskintza zifnaren bidez Erabakiak artzen ditu ta gezurak gaiztetsi. Ala ere, Egi aldaezin oiek ("veritas Domini quae manet in aeternum") azalez jazten dituzten zenbait osagarrietan Elizak ba-daki amor egiten. "Ori gertatzen zaigu Jesus'en erakutsien Zaindari, Adierazle ta bide beretik Erakusle dugun Elizarekin... Joan-etorri gutxiko gauzeri buruz, garai-garaiko gertakizunak eska ala, zenbait aldaketa onartzen ditu", -dio Aita Santuak.

Barruti-Batzar zear zenbait itzaldi:

Zazpi itz lditaraiño egin zitun Aita Santuak, Barruti-Batzar ori bilduta egon zan zortzi egunen zear. Oietatik iru apaiz bizitza zuten

mintzagaia. Izan ere, Aita Santuak oartzten digunez, "Kristau erriko otoitz-gogo ta Jainko-egarrria berpizteko ezerez egokiagorik apaiz diranen bizi-modu dirdaitsuak eredutzat ipintea baiño!" Esan ere esan oi da, erri baten kristautasunaren sukarrara zenbaitekoa dan jakiteko, erriko apaiza benetakoa artzai dan edo ez jakitea aski dala. Esaera orrek arrazoi asko du, naiz ez osoa. Orregatik beraz, garrantziko gauza, apaiz bizitzak zintzotasun gaillurrera bultzatzea. Zintzotasun ortarako bideak azaltzen dizkigu XXIII Yon'ek itzaldi oiek barna:

APAIZA KANPOTIK ETA BARNETIK.

Apaiz guziak beregan izan bear ditun doaiei buruz, auxe esaten digu Aita Santuak, Trento'ko Batzarreko erakusaldiak erakarriz: "Kristo'ren sail bereziko eliz-gizonak, biziera on eta oitura jatorrez ederturik agertu ditezela, ots, jazkera, kiñu, ibillera, mintzaera eta beste edozertan neurridunak eta beren nortasunak eskatzen dien erara beti. Erru txikienak ere aizatu bitzate, aiengan aundi bailirake; beren jokabidez guziengandik begirune santu bat lortu bear dute".

XXIII Yon'ek, oraindaiño, apaizaren azaleko jantziak besterik ez dizkigu aipatu. Ikus ditza-gun, beraz, zer dion barne doaiei buruz:

JAKITUNA: Ikasi ta jakin, jakin eta ikasi.

"Buruz neurtzen da -dio A ta Santuak-gizon baten, apaizaren, jakinduria; zentzu zuzena... Jakinduririk ez ikaslanik gabe; ta ikasi, beti bear da ikasi, bai ikas urteetan, bai eliz-lanbide santuari ekitean, bai bizitzaren azken urteetan ere... Dgun inoiz baiño bearrago zaio apaizari, jakintz on ta zabalaren esku izatea. Ez-jakina, gauza ez dana, apaizetarako ez da egiten" [Ilbeltzaren 26'an egindako itzalditik]. "Bai apaiztegi, eliz-batzar eta billerak, bai Aita Santuek, teologilari ta eliz-Gurasoen erakuspenak, buruari nekea eskatzen diote, orrela jakinduri dordaitsua bereganatu dezan".

BIOTZDUNA: apaizaren biotza.

Apaizaren egiz ta jakinduriz bear luken

lez, bere biotza ere maitasun gainezka egon bear du. "Maitasuna Jesus'i, baiña beroa, miña, xamur-xamurra... Maitasuna bai elizari, bai anima guzieri, baiña batez ere gure apaizgintza ardura-pean arkitzen diranei: gizarte-mailla guzietako animei maitasun ori, baiña eroriagoa pekatariet, era guziko beartsuei, elkar-laguntzaren premian arkitzen diran guziei".

Maitasuna, ba, baiña maitasun gardia, biotz garbikoa. Orregatik apaizak biotz garbikoa izaten saiatu bear du, apaiz egunean agindu zun bezela.

ZUURRA: izketan: apaizaren mingaiña.

"Elkar-maitasunarene etsairik gaitztoena, mingaiña gaitzki erabiltzea, noski". Ara zer dio Aita Santuak mingaiñari buruz: "Mingainaren erabiltzeari buruz, uste dugu, guziok gerala errudun, asko edo gutxi... Zuurtasuna eta maitasuna beraz, besteen erruak zentzaraztean". Askoz osasungarri-goia dala, dio XXIII Yon'ek, gauza guztietan ona ikusi ta beragan tink egitea, gaitza ta aulkeriak astindu ta igurtzitzea baiña, batez ere asmo gaitztoz egiten bada". Pedro donearen itzak erakarriz ori bera aitortzen digu: "Bizia maite ta egun onak ikusi nai ditunak mingaiña gaitzetik zaitu beza ta gezurrik ez bere ezpainetan" [IPetr.3;10]

Amaitzeko, aipatu dezagún, lurbira guziko baztarretatik Erroma ikastetxe ospatsuetara ikasurteak egitera edo osatzera joanik dauden millaka apaiz ta apaizgaiet, Biltzarreko laugarren egunez, XXIII Yon'ek egin zien itzaldia. Itz gutxitan auxe dugu itzaldiaren mamia: Elizak ez dula nai, ez, nolanaiko ugaritasuna bere geroko gizonetan, onak, naiz gutxi, ta trebeak baiña, Gedeon'en gudari-saldokoak gutxi baiña ta bulartsuak ziran bezela. Benetako apaiz ditezela, beraz, gizon-egiñak, zentzudunak, lurreko gauzetatik biotza aske goikoetara emanak, otoizaleak, Idazti Santuen irakurle bizkorrak.

Muxika tar Errupin, O.S.B.
-Lazkao'koa-